

ΒΑΣΙΚΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

- Φύλο (sex)
- Σεξουαλικότητα (sexuality)
- Σεξουαλική υγεία (sexual health)
- Κοινωνική ταυτότητα (γένος) (gender)
- Κοινωνική ταυτότητα φύλου (gender identity)
- Σεξουαλικός προσανατολισμός (sexual orientation)
- Σεξουαλική ταυτότητα (sexual identity)
- Ερωτισμός (eroticism)
- Συναισθηματική πρόσδεση (emotional attachment)
- Σεξουαλική δραστηριότητα (sexual activity)
- Σεξουαλική πρακτική (sexual practice)
- Ασφαλέστερο σεξ (sefer sex)
- Υπεύθυνη σεξουαλική συμπεριφορά (responsible sexual behavior)

Φύλο (Sex)

Το φύλο αναφέρεται στο σύνολο των βιολογικών χαρακτηριστικών που προσδιορίζει τους ανθρώπους ως άρρενες και θήλυς.

Σεξουαλικότητα (sexuality)

Η σεξουαλικότητα είναι ένα αναπόσπαστο τμήμα της προσωπικότητας κάθε ανθρώπινης ύπαρξης. Η πλήρης ανάπτυξη της εξαρτάται από την ικανοποίηση βασικών ανθρωπίνων αναγκών όπως η επιθυμία για επαφή, εγγύτητα, συναισθηματική έκφραση, απόλαυση, τρυφερότητα και αγάπη. Η σεξουαλικότητα είναι μια πυρηνική παράμετρος της ανθρώπινης ύπαρξης που περιλαμβάνει το φύλο, το κοινωνικό φύλο, την ταυτότητα και το ρόλο φύλου, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, τον ερωτισμό, την συναισθηματική πρόσδεση (αγάπη) και την αναπαραγωγή. Βιώνεται ή εκφράζεται με σκέψεις, φαντασιώσεις, επιθυμίες, πεποιθήσεις, στάσεις ζωής, αξίες, δραστηριότητες, πρακτικές, ρόλους, σχέσεις. Η σεξουαλικότητα είναι αποτέλεσμα αλληλεπίδρασης βιολογικών, ψυχολογικών, κοινωνικο-οικονομικών, πολιτισμικών, ηθικών και θρησκευτικών / πνευματικών παραγόντων.

Παράγοντες που συνθέτουν την σεξουαλικότητα

- ◆ Σεξουαλική ταυτότητα (sexual identity)
- ◆ Ταυτότητα ρόλου του φύλου (gender identity)
- ◆ Σεξουαλικός προσανατολισμός (sexual orientation)
- ◆ Σεξουαλική συμπεριφορά (sexual behavior)

Κοινωνική φύλο (γένος) (gender)

Κοινωνικό φύλο (Gender) είναι το σύνολο των κοινωνικών αξιών, κοινωνικών στάσεων, ρόλων και χαρακτηριστικών που βασίζονται στο φύλο.

Κοινωνική ταυτότητα φύλου (gender identity)

Κοινωνική ταυτότητα φύλου προσδιορίζει τον βαθμό που ένα άτομο ταυτοποιείται ως άνδρας, γυναίκα ή σε κάποιο συνδυασμό αυτών. Είναι το εσωτερικό πλαίσιο που οικοδομείται με την πάροδο του χρόνου το

οποίο επιτρέπει στο άτομο να οργανώσει την έννοια του εαυτού και να συμπεριφέρεται κοινωνικά ανάλογα με το φύλο και την κοινωνική ταυτότητα που αποδέχεται.

Σεξουαλικός προσανατολισμός (sexual orientation)

Σεξουαλικός προσανατολισμός ενός ατόμου είναι ο ερωτισμός και / ή συναισθηματική πρόσδεση (attachment) σε σχέση με το φύλο και την κοινωνική ταυτότητα του συντρόφου που προτιμά στη σεξουαλική δραστηριότητα.

Σεξουαλική ταυτότητα (sexual identity)

Σεξουαλική ταυτότητα είναι η συνολική ταυτότητα του εαυτού, η οποία περιλαμβάνει πώς το άτομο ταυτοποιείται ως άνδρας, γυναίκα, αρσενικό, θηλυκό ή κάποιοι συνδυασμοί αυτών και τον σεξουαλικό προσανατολισμό του ατόμου.

Ερωτισμός (eroticism)

Ερωτισμός είναι η ανθρώπινη ικανότητα να βιώνει τις εσωτερικές αντιδράσεις που εκλύονται από φυσιολογικές διεργασίες που γίνονται αντιληπτές ως σεξουαλική επιθυμία, σεξουαλική διέγερση, οργασμός και συνήθως ταυτίζονται με τη σεξουαλική απόλαυση.

Συναισθηματική πρόσδεση (emotional attachment)

Συναισθηματική πρόσδεση είναι η ανθρώπινη ικανότητα να δημιουργεί δεσμούς με τους συνανθρώπους του, οι οποίοι αναπτύσσονται και διατηρούνται μέσω των συναισθημάτων.

Σεξουαλική δραστηριότητα (sexual activity)

Σεξουαλική δραστηριότητα είναι μια συμπεριφορική έκφραση της σεξουαλικότητας κάποιου όπου η ερωτική παράμετρος είναι η πιο εμφανής.

Σεξουαλική πρακτική (sexual practice)

Σεξουαλική πρακτική είναι ένας τρόπος σεξουαλικής δραστηριότητας η οποία εκφράζεται από ένα άτομο ή μια κοινότητα με συνέπεια να αναμένεται ως συμπεριφορά.

Ασφαλέστερο σεξ (sefer sex)

Ασφαλέστερο σεξ είναι ένας όρος που χρησιμοποιείται για να προσδιορίσει σεξουαλικές πρακτικές και σεξουαλικές συμπεριφορές οι οποίες μειώνουν τον κίνδυνο μόλυνσης και μετάδοσης σεξουαλικά μεταδιδόμενων νοσημάτων και ιδιαίτερα του HIV.

Υπεύθυνη σεξουαλική συμπεριφορά (responsible sexual behavior)

Υπεύθυνη σεξουαλική συμπεριφορά εκφράζεται σε ατομικό, διαπροσωπικό και κοινωνικό επίπεδο.

Χαρακτηρίζεται από αυτονομία, αμοιβαιότητα, σεβασμό, συναίνεση, προστασία, επιδίωξη απόλαυσης και ικανοποίηση.

www.paho.org/English/AD/FCH/AI/PromotionSexualHealth.pdf

ΟΡΙΣΜΟΙ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗΣ ΥΓΕΙΑΣ

Τις τελευταίες τρεις δεκαετίες, η κατανόηση του όρου «σεξουαλική υγεία» αναπτύχθηκε με ενδιαφέροντες τρόπους. Η κατανόηση αυτή σχηματίστηκε εν μέρει από πολιτικά, κοινωνικά και ιστορικά γεγονότα, όπως τα επακόλουθα της σεξουαλικής επανάστασης του 1960, ο ανερχόμενος αγώνας για τα αναπαραγωγικά δικαιώματα και τις εκτρώσεις, την κίνηση για τα δικαιώματα των ομοφυλοφίλων, το ζήτημα του υπερπληθυσμού και την απειλή του HIV/AIDS. Σεξουαλική υγεία είναι η πληρότητα των σωματικών, συναισθηματικών, πνευματικών και κοινωνικών θεμάτων της σεξουαλικής ύπαρξης, με τρόπο που να εμπλουτίζουν θετικά και να διευκολύνουν την προσωπικότητα, την επικοινωνία και την αγάπη. Σεξουαλική υγεία είναι η εμπειρία της σωματικής, ψυχολογικής και κοινωνικο-πολιτισμικής ευεξίας η οποία σχετίζεται με τη σεξουαλικότητα.

World Association for Sexology 2000.

Σεξουαλική υγεία

Είναι η εμπειρία της διαδικασίας της σωματικής, ψυχολογικής και κοινωνικο-πολιτισμικής ευεξίας (well-being) που σχετίζονται με τη σεξουαλικότητα. Η σεξουαλική υγεία αποδεικνύεται από την ελεύθερη και υπεύθυνη έκφραση των σεξουαλικών δυνατοτήτων που ωθούν σε αρμονικές προσωπικές και κοινωνικές ευεξία (wellness), διευκολύνοντας τα άτομα και την κοινωνική ζωή. Δεν είναι απλά η απουσία δυσλειτουργίας, νόσου και/ή αναπηρίας. Για να αποκτηθεί και να διατηρηθεί η σεξουαλική υγεία είναι απαραίτητο να αναγνωρίζονται και να υποστηρίζονται τα σεξουαλικά δικαιώματα όλων των ανθρώπων».

Pan American health Organization, Word association of Sexology, 2001.

Η σεξουαλική υγεία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τη ψυχική υγεία. Ακριβώς όπως προβλήματα σωματικά και ψυχικά συμβάλουν στις σεξουαλικές δυσλειτουργίες και διαταραχές, αυτές οι σεξουαλικές δυσλειτουργίες και διαταραχές μπορούν να συμβάλουν σε προβλήματα της σωματικής και ψυχικής υγείας. Η σεξουαλική υγεία δεν περιορίζεται στην απουσία διαταραχής ή δυσλειτουργίας, ούτε περιορίζεται μόνο στα αναπαραγωγικά χρόνια. Συμπεριλαμβάνει την δυνατότητα κατανόησης και στάθμιση των κινδύνων, ευθυνών, επιπτώσεων της σεξουαλικής πράξης και της εγκράτειας όταν χρειάζεται. Συμπεριλαμβάνει ελευθερία από σεξουαλική κακοποίηση και διακρίσεις και την ικανότητα να ολοκληρώνουν την σεξουαλικότητά τους στη διάρκεια της ζωής, να προσπορίζονται απόλαυση και να αναπαράγονται αν το επιθυμούν».

Satcher, Surgeon General's Report, 2001

Η σεξουαλική υγεία είναι σπουδαία παράμετρος την σωματικής και ψυχικής υγείας. Είναι ένα καίριο τμήμα της ταυτότητάς μας ως ανθρώπινα όντα μαζί με τα θεμελιώδη ανθρώπινα δικαιώματα για ιδιοτικότητα, οικογενειακή ζωή και ζωή χωρίς διακρίσεις. Βασική παράμετρος για καλή σεξουαλική υγεία είναι οι ισότιμες σχέσεις και η σεξουαλική ολοκλήρωση με πρόσβαση σε πληροφορίες και υπηρεσίες προς αποφυγή ανεπιθύμητης εγκυμοσύνης, νόσου ή διαταραχής».

The national Strategy for Sexual Health and HIV, 2001.

Σεξουαλική υγεία ορίζεται ως μια προσέγγιση στη σεξουαλικότητα βασισμένη στην ακριβή γνώση, προσωπική ενημερότητα και την αποδοχή του εαυτού, ότι είναι του καθενός η συμπεριφορά, οι αξίες και όπου συγκλίνουν τα συναισθήματα και ολοκληρώνεται η προσωπικότητα και ο αυτοπροσδιορισμός. Η σεξουαλική υγεία εμπεριέχει την ικανότητα συναισθηματικών σχέσεων με ένα σύντροφο με τον οποίο επικοινωνεί τις σεξουαλικές ανάγκες και επιθυμίες ώστε να είναι σεξουαλικά λειτουργικός (να έχει επιθυμία, διέγερση και ικανοποίηση), να ενεργεί διεθνώς και υπεύθυνα και να βάζει τα κατάλληλα σεξουαλικά όρια. Η σεξουαλική υγεία έχει μια κοινή παράμετρο που αντανακλά όχι μόνο την αυτοαποδοχή και τον σεβασμό αλλ' επίσης σεβασμό και εκτίμηση για τις ατομικές διαφορές και ποικιλίες και ένα αίσθημα ότι ανήκει κάπου και συμμετοχή στη σεξουαλική κουλτούρα. Η σεξουαλική υγεία περικλείει την αίσθηση της αυτοεκτίμησης, προσωπική θελκτικότητα και επάρκεια καθώς και ελευθερία από τις σεξουαλικές δυσλειτουργίες και τα σεξουαλικά μεταδιδόμενα νοσήματα και από βιασμό / εξαναγκασμό. Η σεξουαλική υγεία επιβεβαιώνει τη σεξουαλική ως θετική δύναμη διευκολύνοντας άλλες παραμέτρου της ζωής.

Robinson et al, 2002.

Η σεξουαλική υγεία είναι μια κατάσταση σωματικής, συναισθηματικής, πνευματικής και κοινωνικής ευεξίας (well-being) που συνδέεται με τη σεξουαλικότητα, δεν είναι απλά η απουσία νόσου, δυσλειτουργίας ή αναπηρίας. Η σεξουαλική υγεία απαιτεί μια θετική και με σεβασμό προσέγγιση της σεξουαλικότητας και των σεξουαλικών σχέσεων καθώς επίσης την δυνατότητα να έχει κανείς απολαυστικές και ασφαλείς σεξουαλικές εμπειρίες, ελεύθερες από εξαναγκασμό, διακρίσεις ή βία. Για να αποκτηθεί και να διατηρηθεί η σεξουαλική υγεία θα πρέπει να γίνονται σεβαστά και να προστατεύονται τα σεξουαλικά δικαιώματα όλων των ανθρώπων».

WHO 2002